

[Holstein.]

Jeg kan oprigtig talt ikke se, hvorledes det skal være muligt i Fremtiden — lad gaa, hvad der er sket hidtil, jeg mener altsaa ligesom det ærede Medlem Hr. Ulrich, at det har været forfejlet og ensidigt — at opretholde en saadan ensidig Lovgivning paa dette sociale Omraade, som hedder Tilvejebringelse af gode egne Hjem for den mindrebemidlede Befolkning, saaledes at man som hidtil udelukkende, eller saa godt som udelukkende, lægger Tyngdepunktet paa den mindrebemidlede Befolkning paa Landet, men tilsidesætter de berettigede Ønsker fra den mindrebemidlede Befolknings Side i Byerne.

Jeg haaber derfor, at Fremsettelsen af dette Lovforslag, saaledes som den ærede Ordfører fra konservativ Side ogsaa udtalte Ønske om, maa blive Indledningen til, at hele Spørgsmaalet om vor fremtidige Jordlovgivning og Anvendelsen af de Midler, Staten har til Raadighed til Tilvejebringelse af egne Hjem paa Land og i By, tages op til Revision, og tages op til Revision bl. a. paa Grundlag af de, som det ærede Medlem Hr. Ulrich saa rigtigt gjorde opmærksom paa, i saa mange Henseender indvundne triste Erfaringer og Skuffelser med Hensyn til Anvendelsen af Jordlovene, saaledes som disse hidtil har været anvendt. Med Ønsket herom vil jeg anbefale Forslaget til meget indgaaende og meget velvillig Overvejelse fra alle Sider her i Tinget.

Hertil vil jeg blot til Slutning gerne knytte en eneste Bemærkning, nemlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Begrebet Fæste og Begrebet privat Ejendom. Naar Forholdet er det, at vi staar overfor en social Lovgivning, hvor Staten yder Hjælp til Selvhjælp, saa kan jeg ikke se, hvorfor det skal være farligt og forkasteligt, at Staten som Betingelse for denne sociale Hjælp til Selvhjælp kræver, at de paagældende Hjem, det være sig nu Hjem med Havelodder eller Hjem med Landbrugslodder, underkastes en vis Brugsform eller Ejendomsform, hvad man nu vil kalde det, netop med det Formaal at beskytte den enkelte mod de Fejlgreb, som den menneskelige Letsindighed og Ubetænkksomhed nu Gang paa Gang viser sig at gøre sig skyldig i.

Det er, at Staten, som ved Loven om Afløsning af Tvangsfæste, bestemmer, at i Forholdet mellem private Ejere og Brugere maa denne Fæsteform ikke længere eksistere, fordi man som Grundprincip i privatøkonomiske Forhold er Tilhænger af den størst

mulige Frihed for den enkelte. Et andet er de Vilkaar, som Staten for at give Tilskud til en social Reform opstiller for den paagældendes Brugsforhold. Man kan godt være Tilhænger af Afskaffelsen af Tvangsfæste, saadan som denne er gennemført, og samtidig, hvor der er Tale om en social Reform som denne, opstille, hvis man finder det hensigtsmæssigt, som Betingelse, at der gennemføres en Art Statsfæste for de paagældende. Der er ikke nogen principiel Modsigelse mellem disse to Synspunkter, fordi Grundlaget for dem er forskelligt.

Erfaringerne viser, i hvilken Grad Virkningen af det private Initiativ har været den, at de private Ejere simpelt hen er blevet Prioritetsforvaltere, ofte paa daarlige og overmaade vanskelige Vilkaar, medens de andre i mange Tilfælde sidder som, vi kan godt kalde det Statsfæstere med — hvis det er dygtige Folk, og deres Brug ikke er oprettet i Inflationsperioden under en abnormt høj Priskonjunktur — taaleligt gode Vilkaar, hvorfor i al Verden skulde man saa, hvor Talen er om en social Reform som denne, være principiel Modstander af et saadant Brugsforhold, hvad enten man vil kalde det Statsfæste eller en særlig begrænset Form for privat Ejendomsret? Det er jo dog ganske underordnet.

Det, der er det væsentlige, er, da det her drejer sig om — det gentager jeg — fortrinsvis en social Reform, at der tilvejebringes Vilkaar, der muliggør, at den mindre bemidlede Befolkning kan faa egne Hjem paa solide og gode Betingelser. Det er det, det kommer an paa, og kan man naa det bedre ad den tilsyneladende mere radikale Vej, gennem en tilsyneladende — jeg mener nu, det er en doktrinær Synsmaade — radikal Form, ja, hvorfor skulde man saa ikke gaa den Vej? Jeg ser ikke, at det har nogen som helst principiel Betydning. Derfor vil jeg haabe, at denne Betragtning ikke maa kunne blive en Sten i Vejen for, at der paa dette Omraade indledes Drøftelser om en Revision af den gældende Ordning og om Tilvejebringelse af en bedre social Reform paa dette Omraade med det Formaal at tilvejebringe gode egne Hjem for den mindre bemidlede Befolkning saavel paa Landet som i Byerne.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingerne.

Folketingets næste Møde afholdes i Morgen, Torsdag den 7. Februar, Kl. 1 med følgende Dagsorden: